

Vadovėlio rankraščio „TECHNOLOGIJOS. TEKSTILĖ 7-10 KLASĖMS.“ ŠOK serija Recenzija

I. Bendroji informacija apie vadovėlio rankraštį

Autoriai: Aurelija Buračienė, Alvyda Pacevičiūtė, Regina Vaitkevičienė. Technologijos. Tekstilė. Vadovėlis –VII-X klasėms. „Šviesa“, Kaunas: 2010 m.

Pateiktas vadovėlio rankraštis savalaikis ir aktualus ypatingai atnaujinus pagrindinio ugdymo technologijų Bendrąsias programas (2008) ir juolab, kad labai trūksta inovatyvių, skatinančių mokinius ugdyti ne tik technologinę, bet ir bendrąsias kompetencijas, vadovėlių skirtų technologijų dalykui. Pateiktas technologijų vadovėlio rankraštis - šiuolaikiškas, inovatyvus savo medžiagos pateikimu, skatinantis mokinius domėtis ne tik tradicine, bet ir šiuolaikine tekstile, net išvelgti tekstilės ir elektronikos jungtis.

II. Bendras vadovėlio rankraščio turinio apibūdinimas. Išvada apie vadovėlio rankraščio atitikimą pagrindiniams reikalavimams.

Vadovėlis skirtas mokiniams besimokantiems 7 -10 klasėse. Tai užtikrina mokytojams įvertinti turimą mokymosi aplinką, techniką ir patarti mokiniams kokias užduotis galės mokykloje atlikti, o kokių ne, nes neturi techninių galimybių. Šio vadovėlio medžiaga:

- užtikrina mokinių mokymosi tęstinumą tekstilės srityje, t.y. praplečia tekstilės pažinimą, lyginant su 5 – 6 klasių vadovėliuose pateikta medžiaga.
- įdomi tuo, kad įvairaus sudėtingumo užduotys, pritaikytos mokinių mokymosi stiliams, galimybėms.
- naudinga įvairių poreikių ir gebėjimų mokiniams tiek berniukams, tiek mergaitėms.
- suteiks mokiniams galimybę pasirinkti įdomias užduotis, modeliuoti patikusius tekstilės gaminius, sudarys prielaidas išsiugdyti Pagrindinio ugdymo technologijų bendrosiose programose (2008m) numatytas nuostatas, žinias ir gebėjimus, siekti technologinio raštingumo tekstilės srityje.
- atitinka technologijų bendrosiose programose numatytą ugdymo turinį ir net jį šiek tiek papildo, kaip pavyzdžiui, numato galimus projektinius darbus, kurie sietųsi su kitais mokomaisiais dalykais.

Vadovėlio struktūra aiški: nuo bendros tematikos (apie gaminių projektavimą, darbo pasaulį ir t.t.) iki skirtos medžiagų pažinimui, konstravimui, technologiniams procesams, gaminant tekstilės gaminius, naudojant siuvimo, mezgimo, nėrimo technikas, siuvinėjimo ir kitus apdailos būdus.

Vadovėlis:

- sudarys prielaidas ugdyti mokinio bendrąsias ir technologinę kompetencijas;
- atitinka pagrindinius reikalavimus, nurodytus *Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo 5 punkte (Žin., 2009, Nr. 61-2450)*

III. Vadovėlio rankraščio turinio vertinimas

1. Vadovėlio tinkamumas mokyti

a) pateiktos medžiagos pritaikymas, siekiant Bendrosiose programose apibrėžtų mokinių pasiekimų

Vadovėlio medžiaga sudaro 7 – 10 klasių mokiniams prielaidas tinkamai plėtoti technologinę kompetenciją, t.y. nuostatas, žinias ir gebėjimus, o taip pat asmeninę, pažinimo, kūrybiškumo ir kitas bendrąsias kompetencijas. Vadovėlyje svarbiausias dėmesys skiriamas keturioms, technologinei kompetencijai išsiugdyti, veiklų sritims: projektavimo; informacijos rinkimo, kaupimo, atrankos ir pritaikymo; medžiagų pažinimo ir pritaikymo; technologinių procesų jų rezultatų pateikimo ir vertinimo. Tai atitinka technologijų bendrojoje programoje išskirtas mokinių technologinės kompetencijos sritis.

b) pateikiamos medžiagos atitikimas Bendrosiose programose apibrėžtomis dalyko turinio apimtims

Kopija tikra: Sklaidymo vertinimo skuriamis medžiagoms. Natalija 2011.01.11. D. 76

Vadovėlyje pateikta medžiaga atitinka Technologijų Bendrųjų programų turinio apimtį. Tačiau ne tik atitinka, bet dar ir pateikia daugiau įdomios medžiagos ir technikų, o tai sudaro galimybes ypatingai gabiems mokiniams, kurie domisi kūryba tekstilės srityje, kurti ir gaminti sudėtingesnius ir modernius tekstilės gaminius.

Vadovėlyje atsirado ir nauji labai vertingi skyriai, kurių nebuvo nei viename iki šiol išleistame technologijų vadovėlyje: „*Mokomųjų dalykų panaudojimas projektuojant gaminius*“, kuriame numatyti galimi technologijų ryšiai su kitais mokomaisiais dalykais (daile, gamtos, socialiniais mokslais, informacinėmis technologijomis, lietuvių kalba); „*Darbo pasaulis ir profesijos*“, kuriame pateikiama informacija apie tekstilės ir aprangos ūkio šaką, profesijas ir t.t.

Mokiniams, besimokantiems 9-10 klasėse pagal Integruotą technologijų programos kursą, ypatingai bus naudingi vadovėlio skyrius „*Darbo pasaulis ir profesijos*“. Šiuose skyriuose mokiniai susipažins su tekstilės ir aprangos ūkio šaka, motyvuotai pasirinkti technologijų programą viduriniame ugdyme. Vadovėlio skyrius „*Ką turėtų žinoti kiekvienas vartotojas*“ bus naudingas mokiniams besimokantiems 7-10 klasėse, nes čia pateikta medžiaga kuri padės visapusiškai susipažinti su tekstilei skirta technika, darbo priemonėmis, jų skirtumais, priežiūra ir t.t.

c) ar naujos veiklos skatina naują medžiagą sieti su ankščiau įgytomis mokinių žiniomis ir gebėjimais

Vadovėlio medžiaga užtikrina mokinių mokymosi tęstinumą tekstilės srityje, t.y. praplečia tekstilės pažinimą, lyginant su 5 – 6 klasių vadovėliuose pateikta medžiaga. Vadovėlyje siūlomos užduotys glaudžiai susietos su 5 – 6 klasėse įgytomis mokinių žiniomis ir praktiniais gebėjimais ir įtvirtins jau išsiugdytus mokinių gebėjimus, leis mokiniams plačiau susipažinti su tekstilėje naudojamomis medžiagomis, darbo priemonėmis, padės geriau orientuotis rinkoje kaip vartotojui, tobulins ne tik technologinę, bet ir bendrąsias kompetencijas. Vadovėlio medžiaga sudaro galimybę mokiniams rinktis įvairias užduotis, jų sunkumą nepriklausomai ar tai berniukas ar mergaitė. Svarbu sudominti mokinius siekti geresnių gebėjimų atliekant užduotis nuo paprastų prie sudėtingesnių.

d) pateiktų veiklų ir užduočių tinkamumas ugdyti kritinį mąstymą, gebėjimą spręsti problemas, diskutuoti kūrybiškai dirbti ir pan.

Vadovėlyje pateiktos užduotys sudarytos taip, kad skatina mokinius ieškoti originalių sprendimų, kūrybiškai mąstyti, ieškoti geriausių variantų. Mokiniai pasirinkus tekstilės gaminius galės modeliuoti, taikyti įvairias technikas, apdailos būdus, atsižvelgiant į:

- jų siekius tobulėti tekstilės srityje;
- turimas žinias ir gebėjimus;
- vadovėlyje pateiktus naujus tekstilės gaminių modeliavimo ar apdailos variantus.

Techninės užduotys, jų suvokimas ir paaiškinimai kuo jos skiriasi nuo paprastos tematikos, ugdo mokinių gebėjimą kūrybingai spręsti nesudėtingas problemas, įsivertinant savo pajėgumą, bendradarbiaujant su klasės draugais, konsultuojantis su technologijų ir kitų dalykų mokytojais. Pati vadovėlio struktūra skatina mokinius ieškoti informacijos, reikiamų žinių

e) tekstinės ir vaizdinės informacijos tinkamumas skirtingiems mokinių poreikiams ir mokymo(si) stiliumis

Vadovėlyje pateikta medžiaga gana vaizdinga, informatyvi ir panaudoti įvairūs grafiniai sprendimai t.y. lentelės, schemas ir iliustracijos ir t.t. Vadovėlio tekstas glaudžiai susijęs su vaizdine medžiaga, vadovėlių autorių tinkamai pateikti tekstilės gaminiai, detalės, atlikimo technikų grafiniai vaizdai ir t.t. Tačiau vaizdumo pasigendama 6 ir 7 skyriuose, juose dominuoja tekstas ir tik viena kita lentelė. Siūlymas autoriams peržiūrėti šiuos skyrius ir atsisakant šiek tiek teksto jį pakeisti schemomis, iliustracijomis, lentelėmis.

f) kalbos aiškumas, logiškumas

Žodinis vadovėlio tekstas yra aiškus, tikslus, suprantamas 7-10 klasių mokiniams, atitinka taisyklingos kalbos reikalavimus. Tekstuose yra kai kurie stiliaus netikslumai, kuriuos leidyklos redaktorius dar, pasitardamas su autoriais, gali patikslinti.

Vadovėlyje A.L.A.A. . 2016m.

g) iliustracijų tinkamumas

Iliustracijų vadovėlyje yra daug, jos parinktos tinkamai ir tikslingai papildo žodinį tekstą. Gal kai kurios iliustracijos galėtų būti didesnės. Vadovėlyje parinktos iliustracijos informatyvios, pagerina tekstinės medžiagos suvokimą, ypatingai mokiniams, kuriems svarbus ne tik tekstas, bet ir iliustracijos, t.y. vaizdumas. Vaizdumas ypatingai skatina mokinius kūrybingai ir taupant laiką dirbti pamokoje.

h) pastebėti netikslumai kartu su rekomendacijomis

Dalykinių netikslumų nepastebėta. Vadovėlyje pateikta tekstinė bei iliustracinė medžiaga atitinka technologijų Pagrindinio ugdymo bendrąsias programą (2008).

2. Vadovėlio tinkamumas mokytis

a) ar pateikiama medžiaga skatina mokinių susidomėjimą, norą pažinti ir mokytis

Vadovėlio medžiaga pateikta patraukliai, originaliai ir skatina mokinius ugdytis ne tik technologinę, bet ir bendrąsias kompetencijas. Tai inovacija technologijų dalykui skirtuose vadovėliuose. Ypatingai vertinga tikslinga technologijų, t.y. tekstilės užduočių atlikimo integracija su kitais mokslais (daile, socialiniais mokslais, lietuvių kalba, informacinėmis technologijomis). Originalūs siūlymai kurti, tarpdalykine integracija pagrįstus projektus, turėtų padėti mokiniams suvokti kodėl jie mokosi tarkime dailės ar kaip tai, ko mokosi socialiniuose moksluose, galės pritaikyti technologijų pamokose ar bendruose klasės ar mokyklos projektuose. Puikus vadovėlio autorių atradimas.

b) ar esantis informacinis aparatas tinkamas mokiniams mokytis savarankiškai

Vadovėlyje pateikta medžiaga pateikta taip, kad mokiniai galės: mokytis savarankiškai; surasti reikiamą ar papildomą informaciją; kūrybingai atlikti užduotis; savarankiškai kurti projektus. Kiekvieno vadovėlio skyriaus pradžioje mokiniui pateikiama trumpa santrauka ką mokinsys sužinos, ko išmoks, kaip mokysis, kur galės pritaikyti. Tai padeda mokiniui greitai orientuotis, kuris vadovėlio skyrius skirtas projektavimui ar technologiniams procesams aprašyti. Vadovėlio skyriuose taip pat pateiktos nuorodos į įvairius informacijos šaltinius, tai irgi skatina mokinių norą gilinti žinias, o kartais ir padeda sudominti, motyvuoti domėtis tekstile.

c) galimybės mokiniams gauti grįžtamąjį ryšį ir įsivertinti

Vadovėlio skyrių pradžioje dažnai prašoma mokinius prisiminti ko mokėsi, tai savotiškai suteikia mokiniui galimybę įsivertinti, ko jis išmoko, ką sužinojo ir kaip tai galės tobulinti toliau. Didelę įtaką mokiniui įsivertinti turės mokytojo organizuojama pamokos struktūra. Todėl tikėtina, kad autoriai tai akcentuos mokytojui skirtoje knygoje.

IŠVADA:

Vadovėlio rankraštis atitinka vadovėliui keliamus reikalavimus. Vadovėlyje pateikiama įdomi, informatyvi, mokinių pažinimą, kūrybingumą skatinanti medžiaga atitinka Technologijų bendrosios programos (2008) turinį. Inovatyvi vadovėlio medžiaga ypatingai vertinga mokiniams besimokantiems pagal Integruotą technologijų programos kursą 9–10 klasėse bendrojo lavinimo mokykloje. Vadovėlis padės ne tik mokiniams, bet ir mokytojams pasižiūrėti į tekstilę kitaip (ne tik iš tradicinių amatų, technikų panaudojimo galimybių), t.y. ieškoti kūrybinių sprendimų šiuolaikinių mokslų atradimų kontekste.

Vadovėlis gali būti naudojamas kaip Technologijų dalyko ugdymo priemonė 7-10 klasių mokiniams.

Recenzavo dr. Zita Žebrauskienė
2010 03 02

Žebrauskienė

Kopija tikra: Ekspertinio vertinimo skyriaus metodiniuke
Natalija Dikveičiūtė Dikm